روزنامه صبح
سیاسی، اجتماعی، اقتصادی
توسعه ایرانی

صاحب امتیاز: موسسه اطلاع‌رسانی و خبرگزاری ایلنا
مدیرمسئول: مسعود حیدری
زیرنظر شورای سردبیری
مدیر بازرگانی و روابط عمومی: مرتضی بلوکی

چاپ: کار و کارگر ۶۶۸۱۷۳۱۷
نشانی تحریریه: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه نرسیده به روانمهر، پلاک ۱۳۲
تلفن تحریریه: ۶۶۹۵۶۶۰۰(۰۲۱)
نشانی سایت: toseeirani.ir
اینستاگرام: @tosee.irani
ایمیل: toseeirani@gmail.com



### نظری بر یازدهمین دوسالانه ملی سرامیک ایران

# سایه کرونا بر مهمترین رویداد هنری پاییز

علیرضا بخشی استوار

یازدهمین دوسالانه ملی سرامیک ایران طی هفته های گذشته در فرهنگسرای نیاوران افتتاح شد. این دوسالانه مانند دیگر دوسالانه‌ها با تاخیر بسیار نسبت به دوره قبلی خود برگزار شد و امسال نیز به خاطر شیوع ویروس کرونا می‌رفت تا دوباره طعم تعطیلی را بچشد؛ اما با پیگیری و اصرار اعضای انجمن هنرمندان سفال و سرامیک ایران بالاخره یازدهمین دوسالانه سرامیک ایران برگزار شد.

این هنر به‌رغم وجوه کاربردی بسیار زیادی که برای خانواده‌های ایرانی دارد و در رده هنرهای کاربردی، بالاترین سطح را داراست؛ برای بسیاری از افراد جامعه ناشناخته است. یکی از مهم‌ترین دلایلی که این دوسالانه برگزار می‌شود شناساندن این حوزه از هنر تجسمی به عموم مردم است که هربار با برپایی این نمایشگاه بخش زیادی از مردم نسبت به وجود چنین هنری آگاه و از تماشای این آثار لذت می‌بردند. در کنار این اتفاق، بسیاری از هنرمندان جوان این حوزه هم به واسطه چنین رویدادی خود و ایده‌های نوین خود را در معرض دید قرار می‌دادند و از جهتی راه را برای ورود به بازارهای فراگیر چنین هنری می گشودند. اما امسال و با توجه به گسترش روزافزون ویروس کرونا، برگزاری چنین نمایش و یا دو سالانه‌ای چه ضرورتی داشت؟ هنری که در حالت عادی هم شاید مخاطبان کمتری را برای تماشای آثار به نمایشگاه یا گالری بکشاند با توجه به چنین وضعیتی، چه سرنوشتی را برای خود متصور می‌شود؟

آیا برگزاری این دوسالانه به هر قیمتی برای جامعه هنرمندان سفال و سرامیک مفید است؟ و آیا عدم برگزاری چنین رویدادی باز تا مدتی زیاد، هنرمندان این حوزه را در سکوتی فراگیر قرار می‌داد؟

در روزهایی که فضا و امکانات آنلاین برای تماشا و معرفی آثار هنری مهیا شده است آیا بهتر نبود که این نمایشگاه هم با هزینه‌ای بیشتر اما به شکل آنلاین برگزار می‌شد یا اصلاً نحوه برگزاری و کیوریت نمایشگاه تغییر می کرد. به عنوان مثال هر هنرمندی برای خود چیدمانی صورت می‌داد و درباره هر چیدمان و فضای کاری که هنرمند در آن به تولید اثر دست می‌زند فیلمی تهیه می‌شد و این فیلم‌ها به شکل متناوب یا فشرده در یک مدت زمان مشخص در پلتفرم‌های آنلاین پخش و نمایشگاه به شیوه دیگری برگزار می‌شد؟

البته این گفته‌ها بیشتر اظهارنظر، پیشنهاد و توصیه است و باید اقرار کرد که در عالم واقع هنوز امکاناتی گسترده و فراگیر برای برگزاری متفاوت رویدادهایی از این دست در کشور ما به وجود نیامده است. در کشور ما حتی رویدادهای سینمایی که برگزاری آن به شکل آنلاین طبیعی‌تر به نظر می‌آید نیز با اختلال برگزار شد و این تنها به یک دلیل اتفاق می‌افتد و آن عدم پیش‌بینی درست برای روزهایی است که رخدادهای فوق‌العاده و غیرطبیعی به وقوع پیوسته است.

البته باید به اعضای این انجمن و هنرمندان آن نیز حق داد که اصرار داشته باشند در چنین شرایطی هم چنین رویدادی را برگزار کنند. اگر بنا به هر دلیلی این رخدادها در کشور ما برگزار نشود، آن اندک بودجه‌هایی هم که برای برگزاری چنین نمایش‌هایی در نظر گرفته شده است قطع می‌شود و این اتفاق خود مسائل و گره‌های بعدی را همراه دارد. به دلیل وابستگی بیش از حد این دوسالانه‌ها و انجمن‌های هنری به بودجه‌های دولتی عدم برگزاری آن نقطه ضعفی برای یک مدیر به حساب می‌آید و مدیرانی که تلاش می کنند و دوست دارند در دوران صدارت شان بیشترین رویدادها را رقم بزنند و کارنامه خود را قطور کنند قطعاً از تعطیلی چنین رخدادهایی تا آنجا که امکان داشته باشد جلوگیری می کنند.

اگر از همه این مسائل بگذریم آثاری که در نمایشگاه امسال در معرض دید قرار گرفته است، بیشتر به سراغ تم و زمینه مرگ رفته‌اند. در واقع مرگ به جهات مختلفی بر این نمایش سایه افکنده است و از آنجایی که هنر سرامیک هم متریالی متفاوت دارد این آثار وجهی کهن و تاریخی به خود گرفته‌اند. یعنی امکان بروز ایده‌هایی تاریخ‌مند در شکل جدید با وجود متریالی چون سرامیک امکان بصری بیشتری

**آثاری که در نمایشگاه امسال در معرض دید قرار گرفته، بیشتر به سراغ تم و زمینه مرگ رفته‌اند. در واقع مرگ به جهات مختلفی بر این نمایش سایه افکنده است و از آنجایی که هنر سرامیک هم متریالی متفاوت دارد این آثار وجهی کهن و تاریخی به خود گرفته‌اند**

را در اختیار هنرمندان قرار داده است. این امکانات بصری از یک جهت با برگزاری چنین دوسالانه‌ای همخوانی پیدا کرده است چراکه در آن در قالب یک محیط پیشرو برای ارائه اثر هنری با تصاویر و آثاری مواجه هستیم که بیشتر در پی تجربه‌های نو و ارائه شکل جدیدی از سرامیک هستند. شاید عدم برگزاری این رویداد در نگاه نخست، نوعی اجحاف در حق این هنرمندان به نظر آید اما عدم برگزاری آن و یا برگزاری آن به شکل دیگر، در بیشتر دیده شدن آثار آنها اثر بیشتری داشت. این نمایشگاه اگرچه به صورت مجازی افتتاح شده است، اما به نظر می‌رسد به شکل حضوری و با رعایت سخت پروتکل‌های بهداشتی ادامه داشته باشد. گفتنی است، در این دوره از دوسالانه ۹۴ اثر از ۸۷ هنرمند توسط شورای انتخاب برای نمایش در نمایشگاه دوسالانه سرامیک انتخاب شدند. این شورا متشکل از مجتبی قربانی شاه کوچکی، مجید ضیایی، بیتا فیاضی، محمود محرمی، نفیسه خلج و بهزاد اژدری است.

## نمایشگاه

### دبیر انجمن صنفی طراحان گرافیک ایران عنوان کرد

# فواید کرونا برای مرتضی ممیز

نمایشگاه «ممیز، هنر به مثابه حرفه» این روزها به‌صورت آنلاین و غیرحضوری در موزه گرافیک ایران در حال برگزاری است. نمایشگاهی که به باور دبیر انجمن صنفی طراحان گرافیک ایران، به دلیل شرایط حاصل از شیوع ویروس کرونا در کشور، توانسته است گستره مخاطبان بیشتری از نظر تعداد و جغرافیا داشته باشد.

مهردخت دارابی، دبیر و عضو هیات مدیره انجمن صنفی طراحان گرافیک ایران در گفت‌وگویی با ایسنا درباره نمایشگاه «ممیز، هنر به مثابه حرفه» که این روزها در موزه گرافیک ایران در حال برگزاری است و امکان بازدید حضوری البته با حفظ تمام پروتکل‌های بهداشتی را نیز دارد، اظهار کرد: به دلیل شرایط کرونایی تصمیم گرفتیم که این نمایشگاه را به صورت آنلاین برگزار کنیم و بر همین اساس مراسم افتتاحیه به صورت لایو برگزار شد که بسیار مورد توجه قرار گرفت.

او ادامه داد: تاکنون بیش از ۵۰۰۰ نفر موفق به دیدن مراسم افتتاحیه مجازی شده‌اند که اگر این افتتاحیه به صورت حضوری برگزار می‌شد، شاید چندصد نفر در این مراسم حضور پیدا می کردند اما فضای مجازی این امکان را فراهم کرد که تعداد بسیار بیشتری بتوانند در این مراسم حضور داشته باشند و هیچ گونه محدودیت جغرافیایی نیز وجود نداشته باشد.

در واقع می‌توان گفت که فراهم شدن چنین بستری و بهره گرفتن از آن از فواید کرونا در این ایام بود. دارابی افزود: تمام سعی‌مان را کردیم تا این لایو افتتاحیه به صورتی جذاب، متفاوت و کامل برای تمام مخاطبان باشد که بیننده احساس کند شخصا از نمایشگاه بازدید کرده است. دبیر انجمن صنفی طراحان گرافیک ایران با بیان اینکه «گزارش تصویری مفصلی از نمایشگاه در وبسایت و اینستاگرام انجمن برای علاقه‌مندان موجود است»، درباره آثار این نمایشگاه نیز توضیح داد: این نمایشگاه از سه بخش فراخوان (به صورت ملی)، مدعوین و طراحان بین‌المللی تشکیل شده که به همراه بخشی از آثار استاد مرتضی ممیز در تمامی سالن‌های موزه گرافیک ایران در معرض دید عموم قرار دارد.

این نمایشگاه شامل ۲۵ اثر از ۲۳ منتخب فراخوان این نمایشگاه به همراه ۵۴ اثر از ۵۴ هنرمند مدعو است؛ همچنین گزیده ۱۶ اثر نمایشگاهی از آثار طراحان بین‌المللی که پیش‌تر به همت مجله نشان با همکاری بنیاد ممیز و برای یادبود مرتضی ممیز برگزار شده بود. سید محمد آثاری یزدی، علی آگاهی، حسین ابراهیمی، فاطمه اسدیان، سعید امیری، فاطمه بذرافشان، مهدی حسینی، حمید حمیدی، علیرضا خراسانی‌زاده، حسین زارعی، حمید رضا سلیمانی، مسعود شاکری، حسین شیرازی، پریسا غدیری، علیرضا عسکری‌فر، گلبرگ کیانی، مهدی گودرزی، نوید مختاری اسکی، علیرضا معظمی گودرزی، اکبر موحد، امیر نجفی، مرتضی وفادار و حسین یوزباشی راه‌یافتگان به این نمایشگاه هستند.

## مهمان هفته: امیر کشمیری

نیما نوربخش

یکی دو سالی می‌شود که از نزدیک می‌شناسمش. کاراکتری هنری دارد و از همان نگاه اول می‌شود فهمید که در سرزمین هنر، شب را به روز می‌رساند. او که ریش‌هایش بلندتر از موهایش است در گذر از ۶۷ سالگی همچنان برای مرمت تابلوهای نقاشی یک پایش در لندن و یک پایش در تهران است و برای کشف آثار هنری، دلش غنج می‌زند.

وی اگرچه از مرمت‌کاران هنر ایرانی است و اجدادش هم هنرمندان بنامی بودند؛ اما ریشه‌اش در نقاشی و مجسمه‌سازی جان گرفته و پیشه‌اش از آثار قدیمی.

در مراوده با او دانستم که بسیار می‌خواند و بسیار می‌شنود و بسیار هم می‌گوید. همین است که به عضویت افتخاری در بزرگترین حراج هنری دنیا یعنی حراج کریستیز دعوت شده است. تابلوی «دریا، ماهی، قفس» او تشبیه زندگی به مثابه دریایی بدون مرز است برای ماهیانی که سمبل عشقند. اما ما با قفس خیالی ذهن‌مان حبس‌شان می‌کنیم حال آنکه زنجیر قفس به جایی اتصال ندارد و در پایین قفس هم سرزمینی دیده نمی‌شود تازه به خیال خودمان قفل محکمی هم بر این زندان می‌زنیم تا همه را مال خود کنیم. آثار امیر کشمیری را با چشم دل ببینید.

تابلو همسایه قدیمی

تابلو دریا ماهی قفس

## بوم خبر

### مصطفی سهرابی هنرمند نگارگر درگذشت

مصطفی سهرابی، هنرمند پیشکسوت نقاش در پی ابتلا به کرونا شامگاه چهارشنبه ۲۱ آبان‌ماه در ۸۴ سالگی درگذشت. منیر دارابی، رئیس سابق موزه هنرهای ملی و از دوستان زنده‌یاد مصطفی سهرابی با اعلام این خبر به ایسنا گفت: استاد مصطفی سهرابی، هنرمند مینیاتوریست، خوشنویس و عکاس و از شاگردان خوب استاد حسین بهزاد، چهارشنبه ۲۱ آبان‌ماه بر اثر ابتلا به کرونا در بیمارستان امام خمینی فوت شدند. او بیان کرد: سبک کاری استاد سهرابی بسیار به استاد بهزاد نزدیک بود و از نظر اخلاقی نیز به ایشان شباهت داشتند. همان‌طور که می‌دانید استاد بهزاد را به دلیل استفاده از ترکیب رنگ‌های خاص به عنوان خدای رنگ می‌شناسند. آقای سهرابی نیز در این سال‌ها در زمینه طراحی و رنگ‌آمیزی بسیار به استاد بهزاد نزدیک بودند.

### ۱۵۱ اثر ایرانی در حراج خاورمیانه بونامز

حراج هنر مدرن و معاصر خاورمیانه بونامز در حالی ۲۴ نوامبر به صورت زنده در لندن برگزار می‌شود که نزدیک به نیمی از آثار این حراج به هنرمندان ایرانی اختصاص دارد. به گزارش هنرآنلاین ، فصل دوم از حراج‌های بین‌المللی در سال ۲۰۲۰ در حال برگزاری است و حراج‌خانه بونامز نیز ۱۱۵ اثر از هنرمندان مدرن و معاصر خاورمیانه را روز ۲۴ نوامبر (۴ آذر) عرضه خواهد کرد. در این دوره از حراج هنرمندان خاورمیانه بونامز، آثاری از هنرمندان کشورهای ایران، ترکیه، مصر، عراق، لبنان، سوریه، سودان، فلسطین، مراکش و... عرضه خواهد شد و ایران با داشتن ۱۵۱ اثر از ۱۹ هنرمند، نزدیک به ۵۰ درصد از آثار این حراج را به خود اختصاص داده است. اما در میان نامداران هنر خاورمیانه حراج بونامز ۲۰۲۰ تابلوی «خانه‌بدوش» از محمود سعید هنرمند فقید مصری با برآورد قیمت ۳۵۰ تا ۵۰۰ هزار پوند گران‌ترین اثر این حراج است و پس از او تابلو «لا+لا+سر» حسین زنده‌رودی با قیمت پایه ۱۲۰ تا ۱۸۰ هزار پوند در جایگاه دوم قرار دارد. تابلو نقاشی خط محمد احصائی با عنوان «یزدان» نیز با برآورد ۴۰ تا ۶۰ هزار پوند در جایگاه پنجم آثار ذی‌قیمت‌ترین این حراج قرار دارد. از سویی دیگر اردشیر محصص با داشتن ۱۴ اثر و سمبات در کیورغیان با ۱۰ اثر دو هنرمند ایرانی هستند که بیشترین تعداد آثار را در این حراج دارند. اما یکی از نکات مهم حراج بونامز، توجه به جریان هنری «سقاخانه» است که مبنای هنر مدرن در ایران محسوب می‌شود. در این حراج دو اثر از صادق تبریزی و پرویز کلانتری با عنوان «سقاخانه» ارائه شده که توجه این حراج‌خانه به این جریان هنری در ایران را نشان می‌دهد. از رضا دبرخشانی دیگر هنرمند ایرانی سه اثر «رنگ را شکار کنید» با برآورد ۲۵ تا ۳۵ هزار پوند؛ «لیلی و مجنون» ۱۵ تا ۲۵ هزار پوند و «گل عدن» ۱۵ تا ۲۰ هزار پوند چکش خواهد خورد. تابلو «کویر شماره ۳» مارکو گریگوریان با برآورد ۲۰ تا ۳۰ هزار پوند و اثر «آغوش ابدی» پروانه اعتمادی نیز با قیمت پایه ۲۰ تا ۳۰ هزار پوند در حراج پاییز ۲۰۲۰ بونامز عرضه می‌شود. اثر «گل‌ها» ابوالقاسم سعیدی با برآورد ۱۸ تا ۲۵ هزار پوند؛ تابلو «بانوی کتاب‌خوان» لیلی متین دفتری ۱۵ تا ۲۰ هزار پوند و تابلوی بدون عنوان رضا مافی با قیمت پایه ۱۵ تا ۲۰ هزار پوند ارائه خواهد شد. دو اثر «برج» و «مادر بودن» سیراک ملکونیان نیز با قیمت پایه ۱۰ تا ۱۵ هزار پوند و ۷ تا ۱۰ هزار پوند چکش خواهد خورد. همچنین از اردشیر محصص ۱۴ اثر متنوع از نقاشی و کاریکاتورهای این هنرمند فقید ارائه شده است.